

Un regal d'hivern per al català

Per Jordi Balló, la mostra cinematogràfica que s'ha clos a Barcelona és un bon precedent que ha de desfer les reticències cap al català d'alguns exhibidors.

S'ha acabat, multitudinàriament, aquest "Hivern de pel·lícula", organitzat a Barcelona al cinema Novedades per la distribuïdora Lauren Films, TV3 i la col·laboració de la Direcció General de Política Lingüística. Durant una setmana hi han passat deu pel·lícules. No cal que en recordem tots els títols; n'hi ha prou d'esmentar-ne la primera: *Tombstone*, un western d'èxit, dirigit pel director de *Rambo*, i l'última, *Petit Buda*, excel·lent revisió de Bernardo Bertolucci a aquesta geografia de l'altra cultura, allí on Occident sol acabar els seus mapes. És a dir, que hi ha hagut varietat per a tots els gustos.

De la mostra, en podem destacar algunes dades rigorosament objectives. En primer lloc, el cinema era sempre ple (a 750 pessetes l'entrada); en segon lloc, la campanya publicitària, especialment per part de TV3, ha estat d'una magnitud fins ara desconeguda en el mitjà televisiu a l'hora de publicar una manifestació cinematogràfica; per últim, hi ha hagut protagonistes destacats dels films presentats que han assistit a la projecció, amb el consegüent rebombori que això provoca. Tot plegat el que hauria de ser normal a l'hora de fer una bona estrena o una bona sèrie d'estrenes: una bona promoció, uns bons convidats i un clima optimista a l'hora de presentar pel·lícules interessants. Fer, en resum, de l'estrena un espectacle. El públic, en conseqüència i normalitat, també respon.

Però aquesta mostra, i les que puguin venir, té alguns elements extraordinaris que és convenient de destacar, analitzar. El més rellevant de tots es que aquestes pel·lícules s'han presentat en versió original catalana, o bé doblades

o subtitulades al català, sense que això hagi estat un element prioritari a l'hora de fer-ne la promoció. És a dir que el públic ha anat al cinema a veure i viure pel·lícules interessants, independentment de la llengua en què fossin presentades. El català ha estat el rerefons d'aquesta mostra, però n'ha estat indubtablement el gran beneficiari. Per poc

litat, amb bones projeccions, bons films i amb el *glamour* afegit que sempre significa que les pel·lícules arribin acompanyades dels autors. El públic sabia que no hi havia millor manera possible d'emocionar-se amb *Petit Buda* que assistint al Novedades i veure el film amb la presentació prèvia, intel·ligent i calorosa de Bernardo Bertolucci. I aquesta

millor manera significava veure aquesta còpia en versió catalana. Sembla elemental, però no ho és: gràcies a la inversió d'aquesta qüestió —primer l'interès pel producte presentat, després la llengua— es pot començar a albirar un canvi essencial en el futur del català en el cinema. Aquest, i cap altre, va ser el plantejament que es va fer amb la televisió nacional i va funcionar.

Cal seguir ara les passes de l'estrena comercial d'aquests films. Perquè apareix l'altre gran obstacle: els propietaris de les sales i el seu tradicional menyspreu pels films en català. Els organitzadors de la nostra no es poden

La presentació de 'Petit Buda' fou tot un èxit. El seu director, Bernardo Bertolucci, fou present a l'estrena.

bé que es facin les coses, és difícil de perdre, a continuació, el terreny que s'acaba de conquerir.

Ja són històrics els fracassos a què havia conduït una política lingüística entestada a convertir el català al cinema en una qüestió de principi, de fidelitat. Es va entrar després en una política més acurada, seleccionant títols idonis. Ara s'ha fet un gran pas endavant reivindicant l'espectacle massiu i compromentent TV3 en la regularització d'aquest problema, facilitant que el que ja és normal a la pantalla televisiva ho sigui també a la pantalla gran.

Aquests espectadors que han anat al Novedades marquen un camí: hi ha públic disposat a fruitar en directe de l'espectacle cinematogràfic en la seva tota-

desentendre de la qüestió: no n'hi ha prou d'haver facilitat la distribució d'aquestes còpies, si al final han d'acabar a l'arxiu de la Filmoteca i només les hem de retrobar en català en la seva projecció televisiva. Cal incidir ara, a l'escaló d'aquest èxit, en la generalització de l'exhibició d'aquests films. Lauren films —la distribuïdora que ha pres la iniciativa d'aquest procés— ho garanteix, perquè és també propietària d'algunes sales; però no pot dependre només d'ells. És el moment d'incidir en aquells distribuïdors i exhibidors que són encara recalitrants, en aquest punt. I fer-ho amb un discurs de modernitat: si no s'hi apunten, ells s'ho perden. Ja vindran més primaveres, estius o tardors de pel·lícula per acabar de reblar el clau. **Jordi Balló**